

Perceptions of Complaint Handling in Social Media // *Journal of Interactive Marketing*. 2020. Vol. 50. P. 100–119. DOI: 10.1016/j.intmar.2020.02.002

5. Zhang P., He Y., Haq E. U., He J., Tyson G. The emergence of Threads: The birth of a new social network. *Social networks analysis and mining: ASONAM 2024* / ed. by L. M. Aiello, T. Chakraborty, S. Gaito. Cham: Springer, 2025. Vol. 15213. P. 69–78. DOI: 10.1007/978-3-031-78548-1_7.

УДК 37.014.5:37.018.43

Рашидова С.С.

К.п.н., доцент, старший науковий співробітник відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського, м. Київ, Україна

ВІДКРИТА ОСВІТА – ВИМОГА ЧАСУ ТА НОВА ОСВІТНЯ ПАРАДИГМА: КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ

Тема відкритої освіти (Open Education) сьогодні переросла вузький формат, що стосується суто освіти або академічної дискусії, вона придбала стратегічного вектору розвитку глобального суспільства, в тому числі й українського. Це зумовлено не лише загально-глобальним технологічним прогресом, а й глибокими соціально-економічними трансформаціями.

Ірина Карпань, досліджуючи проблему ролі філософії сталого розвитку в комплексних трансформаціях освітньої сфери сучасного суспільства, слушно зазначає: «Побудована на основі синергетичних принципів система освіти для сталого розвитку набуває вигляду відкритої освіти. Відкрита освітня система розглядається як філософська категорія, впливає на визначення сучасного світогляду, в основі розбудови має кібернетичний принцип відкритих систем, має всі передумови для того, щоб посідати провідне місце на ринку освітніх послуг, розширити й оптимізувати традиційну систему освіти, адаптувати водночас її до нових вимог у розрізі концепції сталого розвитку суспільства» [1].

Виділимо ключові аспекти заявленої проблеми для наукового вивчення та інформаційного забезпечення:

1. Антропологічно-філософський аспект: освіта як право, а не привілей.

Відкрита освіта розглядається як інструмент демократизації знань. У центрі наукового аналізу тут стоїть перехід від закритої корпоративної моделі навчання до екосистеми, де знання є суспільним благом.

Тенденції: стирання кордонів між формальною, неформальною та інформальною освітою; зміна ролі суб'єкта в освітньому процесі – від пасивного споживача до активного співтворця.

2. Технологічний аспект: розвиток хмарних технологій та відкритих ресурсів (OER).

Сучасна відкрита освіта неможлива без відповідної ІТ-інфраструктури.

Тенденція: цифрова трансформація освіти забезпечується, між іншим, через хмарні сервіси та відкриті освітні ресурси (Open Educational Resources).

Інструментарій: використання МООС-платформ (Coursera, edX), систем управління навчанням (LMS), блокчейн-технологій для верифікації мікрокваліфікацій тощо.

3. Навчальна аналітика (Learning Analytics) як засіб якості.

Однією з найактуальніших розвідок є моніторинг якості у відкритому середовищі. Оскільки контроль у класичному розумінні тут послаблений, на перший план виходять дані.

Науково-аналітичний акцент: Як за допомогою великих даних (Big Data) передбачити результативну ефективність здобувача освіти та обрати адаптивну освітню траєкторію.

4. Соціально-інклюзивний аспект.

Відкрита освіта є відповіддю на вимогу часу і запит суспільства на інклюзивність. Вона дозволяє залучати до навчання вразливі верстви населення, осіб з особливими освітніми потребами [2].

Тенденція: цифровізація інклюзивної освіти як обов'язкова умова сталого розвитку суспільства і забезпечення інклюзивності та безбар'єрності.

Отже, поняття відкритої освіти сьогодні перестало бути суто педагогічним терміном і перетворилося на фундаментально-глобальну вимогу і потребу часу, який характеризується динамічністю і кризовими викликами. Таким чином, відкрита освіта – це не просто «освіта онлайн», це зміна філософії освіти, нова освітня парадигма, де гнучкість, доступність, адаптивність, технологічність, інклюзивність стають головними критеріями ефективності. В умовах сучасних політичної, економічної, суспільної нестабільності відкритість стає єдиним механізмом, що гарантує безперервність освітнього процесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Карпань І. Філософія сталого розвитку як основа відкритої освіти. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2020. Випуск 30, с.33–39. <https://doi.org/10.30970/PPS.2020.30.4>
2. Danilavichutė E., Sasina I., Herashchenko S., Konstantynenko L., Rashydova S. Equality And Inclusiveness In Distance Education: Sen Discourse. *Revista Humanidades e Inovação. Palmas*. ТО. v.13 n.02. 2026. С. 390-404 (WoS). URL: <https://revista.unitins.br/index.php/humanidadesinovacao/article/view/11030>.